PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto III · Cena 10 lir · 6 jugolir · 2.50 din — TRST torek, 21. oktobra 1947 — Poštnina plačana v gotovini. Spedizione in abbon. postale — Štev. 725

«TEDEN DEMOKRATIČNEGA TISKA STO-ja»

Ponovno opozarjamo vse naše čitatelje na natečaj za dve črtici, en spominski zapis, eno novelo iz partizanskih borb in eno pesem s poljubno vsebino, ki ga je razpisal Prireditveni odbor za «Teden demokratičnega tiska STO-ja», ki bo od 1. do 9. novembra t. l. — Rokopise na naslov: Uprava revije «Donne» — ul. Machiavelli 13 — Trst — najkasneje do 25. oktobra t. l.

Predkongresna konferenca tržaških aktivistov OF

Kdor ni z nami, je proti nam!

V okviru OF slovenskega naroda na STO-ju ni mesta za politiko odstopanja in popuščanja - Črta ločnica med dvema taboroma v svetu je v Trstu ostrejša kot kjer koli drugje - Zato se mora vsak Slovenec jasno opredeliti - Odnos OF do duhovščine

V nedeljo zjutraj je bila v prostorih Delavske športne zveze v ulici Conti predkongresna konferenca tržaških aktivistov OF, sklicana zaradi bližnjega ustanovnega kongresa SIAU. Sestanku je predsedoval tov. Dekleva. Politično poročilo je podal tov. Babič, tajnik SIAU, ki je dejal:

Referat tov. Branka Babiča

Današnji sestanek je sklican zaradi kongresa SIAU, da se pomenimo o vsem potrebnem. Zato je treba, da iznesemo misli, želje in zahteve v zvezi s tem kongresom in tudi v zvezi s politično situacijo pri nas in v svetu. V ta namen vam bom podal kratek pregled situacije v svetu in pri nas v zvezi s položajem Slovencev na STO-ju.

Prvo važno dejstvo od našega zadnjega sestanka je uveljavitev mirovne pogodbe, čeprav še ni stopil v veljavo statut in še nimamo guvernerja in čeprav je sedanje stanje še podobno prejšnjemu s cono A in B v skrčenem obsegu. Bistvena razlika je v tem, da je vprašanje, ali pride do ratifikacije ali ne, odstranjeno, zaradi česar se ne morejo več vršiti razne špekulacije italijanskih šovinističnih krogov. Z ratifikacijo pa se je zaključila določena doba v naši borbi. Sedaj lahko z jasnejšo perspektivo obravnavamo vsa politična vprašanja in lahko ugotovimo, da je STO tukaj. V našem odnosu do ostalega sveta moramo torej s tem računati: in našim nasprotnikom so tudi s tem že omenjene špekulacije onemogočene. V mednarodni situaciji je bistveno sledeče: sedaj ni mogoče več govoriti o neki zavezniški liniji, ki je bila ustvarjena med vojno v borbi proti nacistom in fašistom. Danes je ta linija prenehala obstojati. To pa zato, ker so se pojavile določene politične težnje, ki so obstojale prikrite že za časa vojne zlasti v pogledu povojne ureditve sveta. Tem silam ni šlo toliko za uničenje fašizma, ampak so hotele le uničiti imperialistične tekmece in si tako ustvariti tak položaj, kot si ga je hotel ustvariti Hitler. Demokratične sile pa so imele cilj ustvariti mir in enakopravnost za vse. Zato sta se ustanovila dva tabora, ki sta si popolnoma nasprotna, ko se odloča o bistvenih svetovnih vprašanjih. Imperialisti bi hoteli urediti svet tako, da bi mu popolnoma zavladali. Primer nam je Marshallov načrt, spričo katerega bi postale države odvisne od ameriškega imperializma. Cilj: podvreči Evropo politično in ekonomsko, zavreti industrijski in politični razvoj v državah. Pri tem se ameriški imperializem poslužuje vseh sredstev in skuša organizirati tretjo svetovno vojno, da bi dosegel gospostvo nad vsem svetom. Taki politiki se je nujno moral postaviti nasproti ves demokratični svet.

Posledica potrebe po združitvi vseh demokratičnih sil je bilo tudi varšavsko posvetovanje. To posvetovanje je seveda izzvalo ogorčenje imperialističnega sveta, ki se poslužuje starih, znanih protikomunističnih gesel, natolcevanja in obrekovanja češ da se je obnovila Kominterna itd. Eno je jasno vsem: varšavsko posvetovanje nam je dalo jasno politično situacijo v svetu in nalaga vsem, ne le komunistom, ampak tudi demokratom nuditi odpor imperialističnim spletkam. Danes pa je med željo in možnostjo nove vojne ogromna razlika. Čeprav se na vojno pripravljajo, je možnost vojne zelo daleč. Zakaj? Zato ker so si demokratične sile ustvarile v svetu takšne pozicije, da lahko z enotnim nastopom preprečijo novo vojno. Mislim, da si noben narod na svetu ne želi vojne, zato je varšavska konferenca velike važnosti. Daje nam perspektivo borbe in pa zavest, da lahko vojno preprečimo. Borba za mir bo odločna, zato pa ni mogoče stati ob strani.

Tudi pri nas je kakor v svetu potegnjena ostra ločnica, zato se mora vsakdo opredeliti. Ta borba je takšnega značaja in tako ostra in elementarna, da zajema vse. Mi smo se že davno opredelili, to je že za časa narodno-osvobodilne borbe na strani demokratičnih sil. Tudi slovenski narod v okviru Jugoslavije je zelo važen činitelj med temi silami. Za nas je jasno, kje smo in kakšna mora biti naša pot. Vsaka druga pot, pot kompromisov bi le zmanjševala in slabila to borbo slovenskega naroda. Mi tržaški Slovenci, ki smo ostali izven Jugoslavije, smo žrtev, ki je bila potrebna na oltarju miru. Pristali smo na to žrtev ravno v tej zavesti da s tem doprinašamo miru. Borili pa se bomo še dalje, da dosežemo naše pravice. Našo borbo pa moramo prilagoditi razmeram v okviru STO. Pri tem moramo korakati tesno povezani z italijanskimi množicami v SIAU. Ameriški imperializem si je namreč izbral Trst za točko svojega delovanja in skuša izrabljati nacionalna nasprotstva. Hoteli bi razbiti enotnost SIAU in vsakdo ve, kaj bi to pomenilo. Z imperializmom ni mogoč nikak kompromis.

Bistven pogoj naše zmage je:

Krepitev in razširitev OF in SIAU

Maršal Tito je dejal: Danes je kot politično gibanje osnovna Ljudska fronta, ki mora v borbi za uresničenje ljudskih zahtev in interesov zajeti vse, kar je resnično demokratičnega. Zato je tudi SIAU bistven pogoj naše zmage. Z gnilimi kompromisi bi dali le možnost razbijanja naše enotnosti, zato nas ne sme strašiti, če pojdemo sami na volitve. Naša naloga mora biti razširitev SIAU, treba jo bo utrjevati in krepiti. Morda bo zaradi ostrine te borbe kdo neodločen in bo skušal stati ob strani. To pa ni mogoče. Za nas Slovence je mogoča samo ena pot — pot brezkompromisne borbe, zato je treba napovedati borbo vsem, ki bi skušali popuščati imperialističnim težnjam. Nam ostaja le naslonitev na FLRJ in demokratični blok.»

Nato je tov. Babič pozval navzoče, naj v zvezi s kongresom iznesejo svoje misli in poglede za pravo pot v tej naši borbi.

Diskusija

Prvi se je oglasil tov. Kukanja. Dejal je, da je tov. Babič jasno analiziral mednarodni položaj in označil oba tabora. Isti položaj pa vlada tudi pri nas. Vsak dan na svoji lastni koži občutimo, kako tudi pri nas obstojata dva tabora, pri čemer so italijanski reakcionarji verni hlapci ZVU. Kaj nam pri tem ostane? Zapadni svet nam krati naše naslonili nanj? Zadnje čase so se narodne pravice, kako bi se tedaj med Slovenci in Hrvati STO-ja pojavile neke sredobežne sile, ki se ne strinjajo s SIAU. Naslanjajo se na Anglosaksonce. Na Anglosaksonce pa se naslanja tudi italijanska reakcija, tako da se ti Slovenci in Hrvatje znajdejo na istem položaju s to reakcijo.

Nato je spregovoril tov. Turk Danilo. Dejal je, da oni, ki skušajo cepiti naše vrste, niso Slovenci. Nekateri ljudje pišejo v «Demokracijo», ne upajo si pa povedati svojega imena. Primer v Gorici, kjer so preganjali vse Slovence ne glede na njihovo politično prepričanje, je dovolj poučen za vse. Kdor pa bi hotel vnašati v naše vrste šovinizem, naj ve, da so italijanski delavci branili slovensko predstavo na Acquedottu. Politikanti naj vedo, da ne bodo več mešetarili.

Za njim je spregovoril tov. Pahor Drago. Dejal je, da nekateri naivneži mislijo, da bi se morali nasloniti malo na Vzhod, malo na Zapad. Tu ni drugega kot Vzhod ali Zapad. Nato je poudaril naš odnos do duhovščine. Razni spletkarji hočejo izkoriščati verska čustva našega naroda in prikazati, da smo nasprotniki duhovnikov, ker so duhovniki in da preganjamo vero v cerkvi. Mi pa smo proti duhovnikom le v toliko, v kolikor vodijo protinarodno politiko.

Tov. Pahor je nato omenil primer Gorice, kjer je le Demokratična fronta Slovencev odločno nastopila v obrambi pravic Slovencev, «Demokracija» pa se je potuhnila in je molčala. Vsi Slovenci moramo hoditi le po eni poti, po poti SIAU. Vsaka druga pot vodi v izdajstvo.

Vodilna vloga v SIAU pripada slej ko prej KP STO-ja

Nato je govoril tov. Dekleva, ki je poudaril med drugim, da moramo Slovenci ohraniti našo narodnostno samobitnost ter si zagotoviti napredek na vseh področjih. Pri tem pa nas bodo v Trstu podprli napredni Italijani. Sredobežne sile, ki nočejo sodelovati v SIAU pod vodstvom KP, spadajo med izdajalce. Sedaj velja bolj kakor kdaj koli geslo: *Kdor ni z nami, je proti nam.*

Tov. Bidovec je dejal, da se je slovenski narod opredelil že leta 1941. In če smo mi danes nasprotni zapadnih imperialistov, so nas oni sami do tega dovedli. Pri tem je tov. Bidovec orisal vse preganjanje, ki smo ga za časa uprave ZVU pretrpeli. Za njim je govoril tov. Gojča, nato pa je tov. Slibar govoril o vlogi komunistične partije v OF in SIAU ter dejal, da je edino Partija, ki je znala organizirati ljudske množice v borbi proti okupatorju, ga premagala in vodila ljudstvo v Jugoslaviji k doslej neslutenim uspehom. Naši narodi so spoznali, kdo se je najbolj vztrajno boril za njihove pravice in jih vodil v boljšo bodočnost, zato imajo tudi v KP vse zaupanje.

Tov. Hreščak je v svojem govoru dejal, da je vsem jasno, kje mora biti naše mesto. Vsi se moramo boriti za naše najosnovnejše pravice, ki nam jih lahko pribori le SIAU. Kljub temu pa se pojavljajo ljudje, ki načenjajo vprašanja našega političnega taktiziranja. Vsaka politična organizacija mora taktizirati, toda to taktiziranje jo mora jačati.

Tov. Bole je dejal, naj se oni, ki se ne strinjajo s politiko SIAU, izjasnijo in povedo, v čem se ne strinjajo.

Tov. Srečko Vilhar je dejal, da ima vtis, da se vloga slovenskega prebivalstva v Trstu podcenjuje. Vsakdo je lahko ponosen, da je Slovenec, saj so Slovenci bili na čelu narodno-osvobodilne borbe pri nas in so se v tej borbi prekalili. Zato imajo tudi Slovenci v Trstu neko svoje poslanstvo. Zato se pa tudi ne smemo čuditi zakaj se tako zaletavajo proti OF. Če bo OF krepka, bo krepka tudi SIAU.

Kot zadnji se je javil v diskusiji za besedo tov. dr. Tončič ki je dejal: Mogoče bo komu od navzočih všeč, da slišijo predstavnika starejše generacije. K poročilu tov. Babiča nimam ničesar pripomniti, temveč morem nekatere točke le poudariti. Omenil je nato svoj zadnji članek v «Primorskem dnevniku» in dejal, da je tam poudaril dve stvari: 1. Da se s porajanjem STO-ja približuje Trstu in prihaja na njegov prag nova Jugoslavija in ves slovanski svet: tega ne smemo nikdar pozabiti kakor tega ne pozabljajo tudi naši nasprotniki. 2. Pred tržaškimi Slovenci so sedaj odprte dve poti: ena na vzhod in druga na zapad. Tržaški Slovenci smo pot na vzhod izbrali že za časa narodno-osvobodilne borbe, in ni vzroka, da bi iskali danes drugo pot. Nadaljeval je: Kakor je varšavska konferenca v mednarodnem okvirju zgodovinski mejnik, tako bo predstoječi ustanovni kongres SIAU STO-ja zgodovinski mejnik v našem lokalnem okvirju. Na njem bodo podane smernice našega bodočega političnega življenja. OF na Primorskem in v Trstu je bila sestavni del Osvobodilne fronte v Jugoslaviji ki se je pri nas navezala na vso 25-letno borbo slovenskih Primorcev proti fašističnim okupatorjem kakor tudi na delovne množice italijanskega ljudstva ter tako dobila novo vsebino, ki je tudi socialnega značaja, kajti predvsem socialna plat nas veže z italijanskimi delavskimi množicami in naša borba bi bila brez njih še bolj obupna kakor je bila 25 let pod fašizmom. Govoril je dalje o vodilni vlogi partije v OF in dejal: Nič novega ni zame, če priznam KP vodilno vlogo v OF tudi danes in ne samo med borbo ter upravičenost te vloge. SIAU pa je množična organizacija, ki ima mnogo širši program kot Komunistična partija, zato da bi bila s tem dana možnost, da se zajamejo čim širši sloji italijanskega demokratičnega ljudstva, ki ni organizirano v KP. Tudi v bodoče ne bo drugače. Tov. Babič je pravilno naglasil, da se mora borba demokratičnih množic v posameznih državah prilagoditi posebnim razmeram dotičnih držav. Tudi pri nas v Trstu se bomo morali boriti na političnem in gospodarskem polju s političnim in gospodarskim blokom zapadnih sil, zato bomo morali tem našim posebnim razmeram prilagoditi naše politično delovanje. Pri tem pa je potrebna granitna enotnost za vsako ceno predvsem na zunaj, na znotraj pa ima vsak posameznik lahko eventualno tudi posebna gledanja. Že tov. Hreščak je o tem nekaj omenil.

Če gre pri tem za nestrinjanje, to še ne pomeni razbijanje enotnosti. Če pa gre pri tem za neke posebne zahrbtne in prikrite osebne namene tistih, ki se ne strinjajo, potem gre tem naša borba. Govoril je nadalje o kritiziranju ter omenil besede predsednika vlade LRS Marinka, da treba omogočiti kritiko, da ne bi s tem oteževali sodelovanje naših ljudi, in zaključil z besedami: *«Naše mesto ne more biti drugje kot v OF in SIAU. To nam dokazuje zgodovina zadnje dobe primorskih Slovencev.»*

Med programom OF in SIAU ter KP STO-ja ni nobene razlike

S tem je bila diskusija zaključena in tov. dr. Dekleva je podal besedo tov. Babiču, ki je dejal:

Menim, da je bila današnja diskusija zelo bogata in v osnovi popolnoma na liniji OF ter mislim, da bodo ta vaša izvajanja zastopana na ustanovnem kongresu SIAU.

Ne čudite se, če bom najprej pripomnil nekaj na izvajanja tov. dr. Tončiča. Tov. Tončič je pravilno poudaril, da je KP vodilna sila našega gibanja in da je zato upravičena imeti vodilno vlogo. Ko pa je primerjal KP in SIAU, je delal razliko med programom KP in SIAU. Morda je pravilno mislil, le izrazil se ni prav. Zato kot sekretar KP STO-ja izjavljam, da KP nima drugačnega programa kot ga ima SIAU. Zakaj? Zato ker je v teku borbe in pozneje KP bila izraz vseh tendenc in zastopala interese vsega našega naroda. Tudi maršal Tito je v svojem referatu na II. kongresu Ljudske fronte Jugoslavije poudaril, da KP Jugoslavije nima nobenega drugega programa kot ga ima Ljudska fronta Jugoslavije. Razlog je zelo enostaven: Program KP je program vseh tistih, ki hočejo lepše in boljše življenje svojemu ljudstvu. Nekateri bi na to lahko rekli, da ima KP za cilj revolucijo, komunistično diktaturo itd. itd. Toda vse to so fraze, ki se jih poslužujejo naši nasprotniki. Prav pri nas je značilno za KP, da v največji meri izraža hotenje in stremljenje najširših slojev delovnega ljudstva. Nato je tov. Babič nadaljeval:

Ni mogoče zamisliti svobodnega naroda, katerega gospodarstvo bi bilo podrejeno neki imperialistični sili. Svet je prav za prav majhen in ni ga kapitalističnega gospodarstva, ki bi ne bilo podrejeno interesom neke tuje imperialistične sile in njenih gospodarjev monopolistov in trustov. Če pa je neki narod gospodarsko in politično odvisen je odvisen vsestransko, je sužen v vsakem pogledu. To je stališče KP kakor tudi SIAU, zato v tem pogledu ne moremo govoriti o neki večji politični širini. Razlika v širino, če že o njej govorimo, je v nečem drugem in sicer v pogledu članstva. KP je proti svojemu članstvu mnogo strožja kakor SIAU, od svojih članov zahteva požrtvovalnost, borbenost, udarnost in če je treba zahteva od posameznega člana, da žrtvuje tudi življenje ne za neke strankarske interese, temveč za interese svojega naroda. Torej razlika med SIAU in KP je samo v tem in ničemer drugem.

Jasno je, da morajo politične organizacije splošno politično borbo prilagoditi posebnim razmeram in potrebam svoje dežele. To pa ne pomeni, da bomo zaradi tega šli na linijo odstopanja v odnosu do našega sovražnika, na pozicije popuščanja in odstopanja od linije vseh demokratičnih sil v svetu.

Dalje je tov. Babič govoril o duhovščini in rekel:

Pozdravljamo vsakega poštenega duhovnika, ki gre z nami in se bori z nami za boljšo bodočnost našega naroda. Jasno pa je po drugi strani, da mi ne moremo v odnosu do duhovščine začeti z nekakšnim popuščanjem, opraščanjem itd. Pri večini duhovščine se namreč dogaja, da postajajo in da so postali agitatorji Vatikana, ki je desna roka politike mednarodnega imperializma. Take duhovnike smo obsojali in jih bomo vedno obsojali. Ne sicer kot duhovnike, temveč kot agitatorje protiljudske politike Vatikana in imperializma. Poudarjam: vsakega poštenega duhovnika pa v naših vrstah pozdravljamo.

Nato se je tov. Babič dotaknil vprašanja sredobežnih sil, ki jih je v debati omenil tov. Kukanja in ki niso v skladu z našo borbo, in dejal: Res je, obstojajo takšne tendence in taki ljudje. Ni jih mnogo in slovenski narod ni z njimi prepojen, slovenski narod je enoten in je spoznal svojo pot. Če je med kmeti in delavci kakšen tak, je zapeljan in mu je treba odpreti oči. Toda v Trstu med tržaškimi Slovenci je nekaj takih, ki pa si ne upajo s svojim imenom na dan in bi hoteli voditi pod imenom OF politiko nasprotno OF. Menijo, da ni mogoče prelomiti z Zapadom in gredo še vedno po tej poti. Ti ljudje pišejo članke v «Demokracijo» in na drugi strani se delajo prijatelji OF, nimajo pa poguma, da bi svoje članke podpisali. Ni jih mnogo takih, toda z njimi je treba napraviti enkrat konec in tem ljudem, ki tako aktivno delajo proti nam, je treba vzeti legitimacijo OF. Pozivamo jih, da se javijo in da se več ne skrivajo ter da pridejo s svojim imenom na dan. Če pa ne bodo prišli, jih bo slovenski narod poiskal sam in jih postavil pred sodbo ljudstva!»

Tov. Babič je za svoje zaključne besede žel burno odobravanje. S tem je bila konferenca zaključena in tov. Dekleva se je zahvalil vsem navzočim za udeležbo in sodelovanje na konferenci.

Zahtevamo dvorano za ustanovni kongres SIAU

Občinski svet dvorane v ul. Della Valle ni dovolil niti popolnoma neopravičeno

Slovansko-italijanska antifašistična unija združuje v svojih vrstah veliko večino prebivalstva Svobodnega tržaškega ozemlja. Po svoji številčnosti in po svojih tradicijah predstavlja v javnem življenju STO-ja najmočnejšo politično grupacijo sestavljeno iz demokratičnih Italijanov, Slovencev in Hrvatov. Vsled tega, — kakor smo že dostikrat pribili in, kar se je vedno izkazalo v življenju kot trda resnica za naše politične nasprotnike — je in bo sleherna akcija, sleherno delo za ureditev politično-upravnega življenja pri nas, ne da bi se pri tem upoštevalo mnenje SIAU-je — brez pomena in obsojeno na propast.

Tega dejstva se zavedajo prav dobro naši politični nasprotniki. Poslužujoč se vseh mogočih spletk in provokacij, opirajoč se na svoje gospodarje, katerim vneto hlapčujejo za udoben stolček, poskušajo zato za vsako ceno zavirati delovanje Slovansko-italijanske antifašistične unije, zavirati utrditev demokracije in miru na STO-ju.

Nimajo pač argumentov! Njihove politične pozicije se vsak dan bolj rahljajo, kljub temu da uprizarjajo različne procese, s katerimi naj bi pred javnim mnenjem diskreditirali, ali pa celo potisnili v ilegalo nekatere demokratične stranke.

V svojem onemoglem besu so pa te dni skuhali novo:

Znano je, da se bo to nedeljo vršil ustanovni kongres SIAU STO-ja. S tem v zvezi se je pokrajinski odbor SIAU obrnil na več direkcij večjih kinematografov s prošnjo, da odstopijo dvorano, da se bo kongres lahko vršil. Vse direkcije so odgovorile negativno navajajoč različne neopravičene, za lase privlečene vzroke. Zato se je kasneje pokrajinski odbor obrnil na občinski svet, da bi le ta nakazal za kongres dvorano v ulici della Valle. Prejšnji četrtek pa je občinski svet preko svojega pooblaščenca obvestil pokrajinski odbor SIAU, da uporabo dvorane kongresu ne morejo dovoliti.

Kakor je jasna neutemeljenost takega odgovora, saj nakazujejo dvorane za različne plesne prireditve ali zborovanja številčno nepomembnih strančic, tako je istočasno ogabna po svoji vsebini nelojalnih političnih nasprotnikov. Vsako sklicevanje na demokratična načela pri takih političnih nasprotnikih pa bi bilo sploh odveč!

ZVU mora zato pokreniti vse potrebne korake, da se bo kongres SIAU-je lahko vršil.

Pošten nasprotnik namreč, se takih sredstev ne poslužuje!

USTANOVNI OBČNI ZBOR ES ZA STO

Enotnost vsega delavstva temeljni kamen za nadaljnjo borbo

Stvorili bomo granitni demokratični blok proti imperialističnemu bloku svetovne reakcije

V nedeljo je bil na sedežu Enotnih sindikatov v ulici Montfort ustanovni občni zbor za enotno organizacijo ES, ki je združila obe coni STO-ja v enotno organizacijo.

Konferenco sta otvorila tov. De Stradi, ki je pozdravil zbrane delegate v italijanščini in tov. Vojmir, ki je govoril v slovenščini.

Referat tov. Destradija

Tov Destradi je ob splošni pozornosti podal politično poročilo, ki ga zaradi pomanjkanja prostora izjavljamo le v izvlečku. Govor je obširneje objavljen v današnji številki Delavske kmečke enotnosti.

Tov. Destradi je poudaril, da so se v razmerju svetovnih političnih sil izvršile važne spremembe. Danes je pred nami vedno ostrejša in neizprosnejša borba med demokracijo in protidemokracijo, med napredkom in reakcijo, med silami, ki so za mir in med onimi, ki hujskajo na tretjo svetovno vojno. Narodi s Sovjetsko zvezo na čelu, ki ljubijo svobodo, so se borili za uničenje mednarodnega fašizma, dočim so se oni drugi borili le za svoja imperialistična cilje in nadaljnje zatiranje kolonialnih in malih narodov. Ta borba se zaostruje in splošna kriza kapitalizma narašča.

JUDEŽEVI GROŠI ZA CEPITEV DELAVSKIH VRST

V Ameriki so delavci razcepljeni v dve organizaciji, od katerih je ena antifašistična, dočim je druga «ameriška zveza za dela» udinjena imperializmu. To organizacijo vodijo reakcionarni elementi in ona direktno podpira reakcionarne kroge.

Svoje delovanje so prenesli tudi v Evropo. V Parizu so hoteli ustanoviti poseben urad, «da bi zadržali vpliv komunizma» med delavstvom. Toda splošna zveza dela v Franciji se je temu uprla in tako se bo moral ta urad preseliti v London ali v Bruselj ali v Ženevo. Agenti te organizacije nameravajo ustanoviti tudi v Stuttgartu podoben urad za Nemčijo, da bi tudi tam s svojimi intrigami sejali razdor in nerede. Tako je ta organizacija poslala 500 zavojev z živili voditeljem sindikatov v Nemčiji.

Med vojno so določili milijon dolarjev «Za evropske sindikate». Njihov zastopnik v Italiji Antonini je 1944. leta ponudil voditeljem italijanskih sindikatov 250 tisoč dolarjev pod pogojem, da se odcepijo od komunistov. Kakor takrat, ni uspel tudi 1945 leta, ko je ponudil tajniku CGIL Lizzariju 125 tisoč dolarjev, če bi se izjavil proti svetovni sindikalni zvezi.

KDO HOČE VOJNO IN ZAKAJ!

Mnogo se govori o vojni, zlasti v ameriškem tisku in v deželah, ki so vprežene v ameriški politični voz. Zato navajajo razne vzroke. Cilj pa je ta, da hočejo upravičiti pretirano oboroževanje ZDA vštevši atomsko bombo in pa brezmejen pohlep severno-ameriškega imperializma, ki hoče izvesti svoje načrte za svetovno nadvlado.

Toda vojni hujskači, ki so na delu v ZDA, v Turčiji, Grčiji, Angliji in drugod vedo, da ti narodi delavcev, kmetov in intelektualci nočejo vojne, ampak mir in obnovo.

MOČ DEMOKRATIČNIH SIL

Vendar se ne smemo oplašiti pred to propagando. Demokratične sile so po drugi svetovni vojni še silnejše, dočim je svetovni imperializem zgubil na svoji moči. Fašizem je izgubil vojno, dočim se je demokracija okrepila. V svetovni sindikalni zvezi je včlanjenih 75 milijonov delavcev iz vseh delov sveta.

Potem imamo tu celo vrsto novih držav, kjer imajo vlade ljudske napredne demokracije, v katerih ima delavstvo odločilno besedo. Končno pa je v zapadnih imperialističnih centrih gibanje naprednih elementov tudi tako močno, da je v resno oviro njihovim vladam.

(Nadaljevanje na II. strani)

FLRJ ne priznava stroškov komisije za Balkan

Lake Success, 20. — Komisija za proračun OZN je razpravljala o kreditih, potrebnih za delovanje balkanske komisije za leto 1947-1948 in določila na 368.600 dolarjev. Zastopniki SZ, Jugoslavije in Poljske so se protivili plačilu teh stroškov. Končno je jugoslovanski delegat predlagal, da OZN sporoča glavni skupščini, da nima sredstev za vzdrževanje te komisije. Za predlog so glasovale slovanske države.

Višinski je v glavni skupščini govoril proti poročilu politične komisije glede ustanovitve posebne komisije za Balkan. Zahteval je, da OZN izposluje takojšnji umik angleških in ameriških čet iz Grčije, ki so proti volji grškega naroda in ki so položaj samo poslabšale. Poudaril je, da tvori grožnjo za neodvisnost Grčije ravno prisotnost angleško-ameriških čet na grškem ozemlju in da so poleg atenske vlade ravno Anglija in ZDA odgovorne za sedanjo napetost na Balkanu. Končno je Višinski ponovil svoj predlog za ustanovitev komisije, ki naj nadzoruje uporabo ameriške gospodarske pomoči, da se bo ta pomoč uporabila res samo v korist grškega ljudstva.

Danes so v glavni skupščini ponovili volitve za prost sedež v Varnostnem svetu. Ukrajina je prejela 29 in Indija 24 glasov. Pri enajstem glasovanju je glasovalo za Ukrajino 30 glasov. Ker je dvetretjinska večina znašala 35 glasov, so bile nadaljnje volitve odložene.

Egiptski delegat je predlagal ustanovitev gospodarske komisije za Srednji vzhod. Komisija bo imela namen pospešiti sodelovanje med državami Srednjega vzhoda in dvigniti raven njihovega gospodarskega udejstvovanja. Sovjetski delegat Arutunjan je priporočal, naj bi v tej komisiji sodelovale nekatere sovjetske republike, ki so zemljepisno zvezane s Srednjim vzhodom.

BEOGRAD — Maršal Tito je sprejel podpredsednika poljskega parlamenta Stanislava Kvalza.

SOFIJA. — Plenum bolgarske komunistične stranke je odobril resolucijo, s katero odobrava varšavsko deklaracijo. Resolucija poudarja na koncu, da se mora bolgarsko ljudstvo združiti v protiimperialističnem demokratičnem bloku pod vodstvom Sovjetske zveze.

K izgonu jugoslovanskega predstavnika iz Trsta

Trst, 20. (AIS) — Obveščevalni urad ZVU STO-ja je izdal danes sledeče objavo:

«Zavezniške oblasti so pozvale podnačelnika jugoslovanske gospodarske delegacije pri ZVU g. Rudolfa Kureliča, ki je trenutno v Trstu, da takoj zapusti anglo-ameriško področje zaradi očitne kršitve pogojev, pod katerimi so bili člani Jugoslovanske gospodarske delegacije sprejeti v odsek ZVU za razpravljanje vprašanj obojestranskega interesa».

V drugem delu te objave se ta ukrep obrazlaga s tem, da Kurelič vesti, ki jo je objavil «Corriere di Trieste» dne 18. okt. t. l. o tiskovni konferenci, ki se je vršila 17. okt. t. m. ni demantiral, čeprav je v njej rečeno, da je zatrjeval, da sličijo naredbe vojaških oblasti po njegovem mnenju izzivalnim činom, ter da so Kureličeve izjave brez vsake dejanske podlage, in da se jih lahko smatra kot dogodek izzivalnega in propagandističnega značaja in naperjene proti dobri veri Vojaške uprave anglo-ameriškega področja STO-ja, ter da je to priložnost uporabil za politične agitacije.

⁂

O tiskovni konferenci podnačelnika jugoslovanske gospodarske delegacije g. Kureliča smo poročali tudi mi, in priobčili njegovo izjavo, v kateri je rečeno dobesedno: «Jugoslovanska delegacija na razstavi smatra zahtevo, da se odstrani turistični zemljevid Jugoslavije za provokacijo. Proti tem zahtevam je naša delegacija najodločneje protestirala». *Dalje* «Zahteva, da se z razstave popolnoma odstrani turistični zemljevid nove Jugoslavije, žali ponos naših narodov».

To so torej tiste besede, ki so «brez vsake dejanske podlage» in po mnenju ZVU «dogodek izzivalnega in propagandističnega značaja» in «politična agitacija». To je zanje «kršitev osnovnih načel korektnosti». Kaj bi rekla na pr. delegacija vlade ZDA ali pa Velike Britanije, ki bi recimo na zagrebškem ali beograjskem velesejmu razstavila turistično karto svoje države, pa bi ji jugoslovanska vlada to karto ukazala odstraniti, češ da ne more odgovarjati za eventualne nerede zaradi takšne karte? Prepričani smo, da ne bi la protestirala z besedami, temveč bi v znak protesta užaljena takoj odpotovala in se velesejma sploh ne bi udeležila. Jasno je torej, kdo je kršil osnovna načela korektnosti, vojaška uprava ali Kurelič, ki mu predstavniki imperialistične demokracije ne dovolijo niti protestirati.

Zato moramo po našem mnenju drugod iskati vzroke izganjanja s STO-ja jugoslovanskega predstavnika.

Ti vzroki so po našem globokem prepričanju sledeči: Jugoslovanski del Tržaške razstave je kljub vsemu v Trstu doživel velik uspeh. Pri ogromni večini vseh tistih Tržačanov, ki so doslej verjeli novi Jugoslaviji sovražni reakcionarni propagandi, da je onstran «jeklene zavese» kaos in teror in pekel itd. itd., se je pojavila naenkrat nova slika te «strašne» dežele, ki nudi celo vrsto Trstu krvavo potrebnih predmetov v zamenjavo za ladje iz tržaških ladjedelnic in za stroje iz tržaške tovarne strojev. S trudom skozi dve leti vcepljena slika v tržaške možgane mnogih nevernih Tomažev se je ob Tržaški razstavi razbila v nič, ko jim je Jugoslavija pokazala le majhen drobec svojih gospodarskih možnosti in z njimi perspektivo gospodarskega razvoja Trsta, ki se pri tem s tako neusmiljeno logiko pred vse Tržačane postavlja in ki se ji pravi: Življenje Trsta in njegov razvoj je mogoč le v najtesnejši gospodarski povezavi Trsta z Jugoslavijo.

To je torej tista propaganda, ki so jo napravili v Trstu za Jugoslavijo jugoslovanski razstavljalci, na čelu s Kureličem. In zato mora Kurelič «takoj» zapustiti Trst, ko že ni hotel na noben način v znak protesta zaradi očitne žalitve ponosa jugoslovanskih narodov oditi takrat, ko so zahtevali odstranitev turistične karte Jugoslavije. Mogoče je zaradi tega tudi g. Sommer takoj obljubil Tržačanom za 20 dni belega kruha in 100 kg premoga in koksa na osebo?

Končno pripominjamo še, da je celo «*Giornale di Trieste*» zapisal, da je bila Kureličeva izjava objektivna in inteligentna. Vojaška uprava je s to svojo najnovejšo potezo ponovno pokazala, kdo je na čelu protijugoslovanske gonje v Trstu.

Francosko ljudstvo potrdilo zaupanje komunistični stranki

Vladna politika je oslabila socialistično stranko in omogočila povratek De Gaulovih reakcionarjev

Pariz, 20. — Včeraj so bile v velikem delu Francije občinske volitve. Politični poznavalci razmer so pričakovali presenečenja, toda tako velikih, kakor so se dogodila, vendar ne. Nihče ni mogel misliti na to, da bo Bidaultova stranka MRP tako hudo poražena. V velikih mestih so imele te volitve, čeprav so bile samo občinske, docela političen značaj.

Do sedaj so znani uspehi glede 3.150.000 glasov, ki se nanašajo na Pariz, okolico in provinco. Od teh so prejeli: 1.220.000 stranka RPF (Rassemblement du peuple français = Degaullisti), 960 000 so dobili komunisti, 480.000 glasov odpade na SFIO (Section française internationale Ouvrière = socialisti) in 320.000 glasov na stranko MRP (Mouvement républicain populaire, to je Bidaultova stranka).

V samem Parizu so komunisti napredovali, socialisti so ohranili svoje glasove, degolisti so dobili toliko glasov, da bodo imeli od 90 sedežev 48. Degolisti so do tega trenutka v večini tudi v Bordeauxu, Nantesu in Algiru. V Marseille-ju je prejel RPF 100.338 glasov s 25 sedeži, komunisti 95.181 glasov s 24 sedeži, SFIO 38.819 glasov z 9 sedeži in MRP 20.126 glasov s 5 sedeži. V Toulonu je dobil RPF 18.200 glasov, komunisti 18.000 glasov in socialisti 14.000 glasov. V Lyonu so zelo nazadovali MRP in socialisti.

Poslanec Bonté je dopisniku AFP v imenu komunistične stranke izjavil, da je komunistična stranka kljub naskoku združenih nasprotnikov proti partiji, ohranila svoje položaje. Francosko ljudstvo je povsod potrdilo svoje zaupanje komunistični stranki, ki jo smatra za branik republike, časti in neodvisnosti Francije. Bonté je še dejal, da je vladna politika olajšala padec MRP, oslabila socialistično stranko in omogočila nastop Degaullovih reakcionarjev. V tem položaju je treba strniti vse delavske in demokratične sile za poraz nasprotnikov.

Tisk se bavi v glavnem s popolnim porazom MRP in uvažuje že možnost novih političnih volitev.

List «Ce Soir» ugotavlja, da so tudi socialisti poraženi in da je njihova v glavnem protikomunistična politika pomenila vodo na mlin za De Gaulla, hkrati pa je izkopala grob sama sebi. Poziva na združitev sil svobode pod vodstvom komunistov.

«Humanité» poudarja, da so predmestja Pariza ostala žarišče delavske in demokratične akcije. Partija napreduje tudi na severu, in je prva v Toulonu, v Neversu in mnogih drugih velikih mestih.

Kakor je znano, se bodo nadaljevale volitve v mnogih mestih in podeželskih občinah prihodnjo nedeljo.

Stavka delavcev in nameščencev pariške podzemeljske železnice je končana. Jutri se bo pričel promet na avtobusnih progah. Vlada je namreč popolnoma ugodila zahtevam stavkajočih.

Češkoslovaški sindikati podpirajo Ljudsko fronto

Praga, 20. — V Pragi se je zaključilo plenarno zasedanje glavnega odbora češkoslovaških sindikatov. Soglasno so poudarili, da bodo češkoslovaški sindikati, ki štejejo 2 milijona članov, v vsem podpirali politiko ljudske fronte. Sindikati se bodo odločno uprli vsem strankam in tistim silam, ki bi skušale ovirati demokratični razvoj in obnoviti stari buržujski režim v ČSR.

Plenum je še posebej podprl načrt za petletko, ki ga je predložil ministrski predsednik Gottwald vladni komisiji.

VARSAVA. — Listi poročajo, da je sedem pokrajinskih sekcij Mikolajčikove stranke v pokrajini Krakovo sklenilo ločiti se od te stranke spričo njenih stikov s tajnimi organizacijami.

USTVARILI BOMO GRANITNI BLOK

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nato je govoril o poteku pogajanj za sindikalno enotnost in o vzrokih, zakaj ni prišlo doslej do sporazuma. Primerjal je tudi razmere italijanskih in francoskih delavcev in njihovo borbo.

Tik pred dokončno proglasitvijo STO-ja so morali nasprotniki najti nekaj, kar naj bi služilo onim, ki so za iredentistični val, ki naj bi razburil vso Evropo. Zaradi tega je bil izzvan dogodek v Trebčah in tekrat so hoteli prekiniti pogajanja za sindikalno enotnost v upanju, da bo prišlo do končnega razdora.

Govornik je omenil dogodke okrog 15. septembra, napade na kulturne krožke in delavce, umor Milke Vrabec in potek protestne stavke zaradi tega dogodka. Čeprav je bila podrobno in pravočasno obveščena, se DZ stavke ni hotela udeležiti. V ladjedelnici Sv. Marka so fašistični elementi z izzivanji pripravili delavce do tega, da so reagirali. Ko je bilo g. Kozuliču in fašistični kliki dovolj, da je zagnala v svojem časopisju krik in vik o terorju, ki da baje vlada v tej ladjedelnici. Zato so jo hoteli zapreti in popolnoma ustaviti delo.

Nadaljno oviro za sporazum so hoteli ustvariti z obsodbo petih delavcev Sv. Marka in odpustom ostalih, ki so bili pred sodnijo oproščeni. Da je temu tako, priča dovolj jasno tudi način, kako je o tej obsodbi pisalo krajevno reakcionarno časopisje.

Naša naloga pa je, da se še dalje borimo, ker je naš glavni cilj enotnost vsega delavstva, je temeljni kamen, ker samo z dosego edinstva bomo dosegli glavni pogoj za nadaljni boj proti imperializmu in njegovemu končnemu uničenju. Zato se bomo združili že v temeljih, ker moramo stvoriti granitni blok, ki ga bomo postavili proti imperialističnemu bloku reakcije.

Poročilo tov. Destradija so prisotni pozdravili s ploskanjem. Tov. Rizzotti, ki je vodil zborovanje, je predlagal, naj zborovalci pošljejo pozdravno brzojavko SSZ. Prisotni so predlog enoglasno sprejeli.

Sledila je debata k političnemu poročilu, h kateri se je priglasilo 15 govornikov, ki so v glavnem razširili ali osvetlili posamezne točke političnega poročila. Tovariši iz cone B so orisali položaj delavstva pri njih in ga primerjali s položajem v coni A kjer ni ljudske oblasti, da bi jih ščitila. Debata je trajala več ur.

Po kratkem odmoru, v katerem so objavili izid volitev v glavni odbor, je podal tov. Vojmir organizacijsko poročilo, iz katerega posnemamo:

Kako bodo organizirani Enotni sindikati STO-ja

Tov. Vojmir je poudaril, da je z nastankom STO-ja bilo potrebno Enotne sindikate reorganizirati, ker je bila prejšnja organizacija, čeprav se je izkazala v letih borbe kot zelo učinkovita, samo prehodnega in začasnega značaja, ker takrat še STO ni bilo ustanovljeno in je bila Julijska krajina razdeljena na tri upravne enote.

STO bo razdeljen na štiri sindikalne okraje:

Glavno mesto Trst
1. Miljski okraj.
2. Nabrežinski okraj.
3. Koprski okraj.
4. Bujski okraj.

Glavni odbor ES za STO ima 30 članov vštevši predsednika, tajnika in tri podtajnike, ki imajo svoj sedež v Trstu. Ta odbor bo imel iste funkcije, kot jih je imel doslej mestni odbor ES v Trstu.

Izvršni odbor glavnega odbora bo imel 11 članov vštevši predsednika, tajnika in tri podtajnike.

Mesto Trst iz praktičnih ozirov ne bo tvorilo posebnega okraja. Glavni odbor bo obsegal 6 osrednjih komisij, ki bodo:

1. Osrednja organizacijska komisija; 2. Gospodarska komisija; 3. Socialna komisija; 4. Komisija za propagando; 5. Komisija za prosveto in 6. Osrednja komisija za mladino.

Nadalje bo imel glavni odbor naslednje odseke:

1. Odsek za prosveto, 2. Za tisk, 3. Za zunanje zadeve in statistiko, 4. Pravni odsek, 5. Za podpore in zavarovanja, 6. Za pogodbe, 7. Za zadruge, 8. Upravni odsek, 9. Odsek za primorske povratnike.

Po drugi strani bo sindikat razdeljen na sledeči način:

1. Prva podlaga sindikalne organizacije je sindikalna skupina v podjetju.

2. Krajevno sindikalno podružnico tvorita najmanj dve skupini iste stroke ali iste industrije.

3. Občinsko sindikalno podružnico tvorijo vse krajevne sindikalne podružnice v občini, ki pripadajo isti stroki ali industriji.

4. Okrajni strokovni sindikat, ki so v njem organizirani vsi člani iste stroke, je najvišja ustanova, ki jih zastopa v deželni organizaciji.

Posamezne vrste dela so razdeljene v 26 deželnih strok. V bližnji prihodnosti bodo objavljeni natančnejši programi in pravilniki posameznih sindikalnih organizmov.

S to preuredbo naše sindikalne delavnosti pa je treba naše delo na vseh poljih pospešiti. Razvoj te dejavnosti je podlaga za naše odločne delo in korak naprej na poti neprestane borbe za uveljavljanje pravic delavskega razreda, za zboljšanje socialnih prilik in za mirno sožitje med narodi.

Mednarodna reakcija se bori z vsemi silami, da bi omejila vzgojni vpliv delavcev. Zato so jih vedno držali v nevednosti in so se te nevednosti posluževali, da so lahko udušili ločene primere ideološkega prebujenja med delavci.

Proti poskusom, da bi vzeli delavcem njihovo najboljše orožje — prosveto, moramo nastopiti odločno.

Pri ustvaritvi novega državnega ustroja in v vsej bodoči dejavnosti sindikata na tem ozemlju bo največjega pomena vprašanje vzgoje novega naraščaja, ki mora biti zmožen, izurjen in zaveden.

Mnogo imamo funkcionarjev, ki bi najraši napravili vse sami in tako sami sebi kradli dragoceni čas. Ta čas bi lahko porabili za poduk tovarišev. S tem bi olajšali delo samim sebi in pomagali naraščaju do potrebne izurjenosti.

ES so organizirali sindikalno šolo, ki jo obiskujejo najboljši tovariši, ki lahko postanejo zmožni sindikalni voditelji. To delo moramo v prihodnosti še pojačati. Sindikalne šole je treba izpolniti in jih organizirati v vseh treh jezikih STO-ja.

Važno vlogo pri tej vzgoji bo igral tudi tisk in propaganda, ki morata mobilizirati delavce, vzgajati delavski razred, dvigniti razredno zavest, pojasniti obrambo gospodarskih, političnih in socialnih koristi.

Že v preteklih dveh letih sindikalne dejavnosti smo imeli tudi na prosvetnem polju lep napredek. Prosvetni odsek sindikatov je organiziral pripravljalne tečaje za nižje in srednje šole. Poleg tega smo organizirali tečaje za krojenje in šivanje za mlade delavke in veliko število konferenc kulturnega in socialnega značaja.

Kljub temu pa nas na vzgojnem in prosvetnem polju čaka še mnogo dela. Zato bo treba to delo v bližnji prihodnosti takole urediti:

1. organizirati je treba prosvetni odsek, ki bo zmožen voditi obsežno delo poleg glavnega odbora; 2. organizirati prosvetne komisije pri okrajnih odborih; 3. preurediti prosvetne referente pri krajevnih in podjetniških odborih.

Z agilnim delom prosvetnih referentov bomo lahko razvili kulturo, ki je eden glavnih temeljev za popolno osvoboditev proletariata.

⁂

Ko je tov. Vojmir končal, se je oglasilo k debati 11 tovarišev, ki so obravnavali podrobneje posamezne probleme. Ob zaključku je tov. Vojmir povzel izvajanja nekaterih govornikov pri debati in podal končne smernice za nadaljnje delo.

Glavni odbor ES za STO

Na nedeljskem ustanovnem občnem zboru Enotnih sindikatov za STO so prisotni delegatje z veliko večino izvolili naslednje tovariše v osrednji odbor:

Destradi Aleksander, delavec, kovinar iz Trsta; Bukovec Ivan-Vojmir, delavec, kovinar iz Trsta; Rizzotti Renato, uradnik iz Trsta; Hreščak Ivan, delavec z Opčin; Turkovič Ivan, kmet iz Novega grada; Semilli Emil, delavec, kovinar iz Trsta; Furlan Drago, mizar iz Trsta; Franovič Sergij, delavec, kovinar iz Trsta; Desanti Marij, delavec, kovinar iz Trsta; Juraga Anton, uradnik iz Trsta; Luxa Jordan, delavec, kovinar iz Trsta; Muslin Jožef, geometer iz Trsta; Petronio Jernej, uradnik iz Trsta; Poggiolini Roman, preddelavec iz Trsta; Caharija Edmund, delavec, kovinar iz Nabrežine; Bubnič Jožef, zidar iz Trsta; Skočir Matija, kovinar iz Trsta; Cratton Ferruccio, kamenar iz Nabrežine; Vadlik Stane, delavec z Opčin; Tomasi Aleksander, delavec iz Milj; Pazzamin Albin, uradnik iz Kopra; Cecconi Neri, delavec iz Izole; Babič Viljem, delavec iz Kopra; Perič Kvirin, delavec iz Buj; Perič Marija, uradnica iz Trsta; Dominič Radislav, delavec iz Umaga; Turkovič Andrej, delavec iz Trsta; Bonifacio Marij, pomorščak iz Pirana; Zuder Jožef, kovinar iz Trsta; Volpin Oktavij, pek iz Trsta; Sorgo Ivan, kovinar iz Trsta; Suplina Nerina, delavka iz Kopra; Apollonio Narcisa, uradnica iz Trsta; Renner Ana, delavka iz Trsta; Carniel Evgenij, pomorščak iz Trsta; Reščič Alma, uradnica iz Trsta; Mahnič Olga, uradnica iz Trsta; Weiss Ernest, profesor iz Trsta; Stefani Alojz, zdravnik iz Trsta; Carnielutti Armando, novinar iz Trsta; Muselič Marija, delavka iz Kopra.

Tudi kmečko prebivalstvo obsoja krivično obsodbo

Referenti Enotnih sindikatov kmetijske stroke, sindikati predstavniki vsega kmečkega prebivalstva na Tržaškem ozemlju pod angloameriško vojaško upravo, zbrani na svojem rednem sestanku protestirajo proti skrajno pristranski sodbi v procesu proti sindikalnim voditeljem delavstva v ladjedelnici Sv. Marka. Iz vseh teh obsodb, ki jih izreka vojaško sodišče v Trstu se jasno vidi, da je to sodišče v službi protiljudske politike.

Psi lajajo, a karavana gre dalje

Ob ostri borbi med zasedbeno vojno upravo in našimi starši zaradi nameščanja jugoslovanskih beguncev na učiteljska mesta na slovenskih šolah se človek sprašuje, kakšni so prav za prav razlogi, da je šolski odsek VU tako vztrajen in se poslužuje vseh sredstev, tudi policijskega spremstva nezaželenih učiteljev, da vrine v slovenske šole ljudi, ki se odlikujejo samo po tem, da so bili vedno zvesti hlapci nasprotnikov slovenskega ljudstva. Ta trmasta vztrajnost ne more nikakor izbrisati iz želje, da bi očuvali ugled VU, kajti to nekulturno, kolonialno postopanje ima ravno nasproten učinek: v očeh našega ljudstva izginja prav ob teh incidentih še ono malo ugleda, kar ga je po dvoletnem razočaranju nad našimi bivšimi zavezniki še ostalo.

Prav gotovo tudi ni neko človečansko čustvo pomoči «ubogim» beguncem, katerim je treba preskrbeti košček kruha, napotilo VU, da tako odločno brani one učitelje, ki jih naše ljudstvo odklanja. Res je, da so vsi politični emigranti iz Jugoslavije pod skrbnim varstvom Angloameričanov. To varstvo pa ne vsebuje prav nič človečanskega in socialnega, temveč je le hladen račun imperialistov, ki hočejo uporabiti to emigracijo v borbi proti njihovi domovini. Ko bodo vsi načrti zapadnega imperializma propadli, tedaj bo tudi konec varuštva nad «razseljenimi osebami». Jugoslovanska politična emigracija bo nujno doživela usodo ruske emigracije, ki je med obema vojnama uživala podporo vseh reakcionarnih krogov. Poizkus nasprotnikov Sovjetske zveze v zadnji vojni, uporabiti ruske emigrante v borbi proti domovini je klavrno propadel. «Armada» generala Vlasova je doživela svoj neslavni konec skupaj s svojim pokroviteljem Hitlerjem. Konec Vlasova pomeni tudi dokončno likvidacijo problema ruskih emigrantov. Na tako pot so šli tudi jugoslovanski emigranti in čaka jih ista usoda.

Preostane torej še en razlog, ki naj bi opravičeval trmasto vsiljevanje nezaželenih učiteljev. Okupacijske oblasti verjetno računajo, da bodo utrdile svoj politični položaj, ojačile svoj vpliv, če bodo v vas vrnile učitelja, ki brezpogojno in slepo sledi njihovim direktivam. Toda tudi ta račun je zgrešen. Učitelj, ki ga spremlja v vas policija, ne bo nikoli imel v vasi vpliva. V senci bajonetov ne bo nihče prepričal našega ljudstva. Ostal bo tujec, nezaželen tujec, ki bo pustil za seboj le neprijeten spomin, ko bo odšel. Niti na učence ne more tak človek vplivati in jih odtrgati od onih smeri, po katerih hodijo njih starši. Še vedno, kadar se je šola spopadla v vzgojnih ciljih z domom, je v taki borbi zmagal dom. To nam je dokazal tudi dogodek v šoli pri Sv. Jakobu, kjer so neki tuji novinarji (kljub temu, da se širokoustijo o apolitičnosti šole) v razredu, ki ga poučuje begunka iz Jugoslavije, spraševali otroke, kdo naj bi bil guverner Trsta. Otroci, kot otroci pač, so izgovorili imeni Tita in Stalina. Prav gotovo je krivično za take odgovore klicati na odgovor učiteljico. Ona gotovo ni kriva. Tudi ni kriv katehet, ki ni uspel prepričati učencev neke druge tržaške šole, ko je risal na tablo srp in kladivo in s teatrskimi pozami poizkušal vzbuditi v otrocih gnus in sovraštvo do simbola delovnega ljudstva. Naj nihče ne misli, da je to politika, ne, to je — verouk!

Vojna uprava dela napačne račune s kolaboracionističnim učiteljstvom. Prihranila bi si razočaranje, če bi se spomnila arabskega pregovora, ki je Angloameričanom kot imperialističnim izkoriščevalcem gotovo znan: «Psi lajajo, a karavana gre dalje!»

TRŽAŠKI DNEVNIK

Razvitje sindikalne zastave je „nevarno politično dejanje"

V nedeljo 19. t. m. je nameravala podružnica ESDN za Kontovel-Prosek razviti svojo sindikalno zastavo in se je na to že več časa pridno pripravljala. Po slavnosti bi se še malo pozabavali s plesom. Toda človek obrača — obrne pa civilna policija.

Zastopniki ES so pravočasno vložili prošnjo in odgovor jim je bil obljubljen za petek. V petek dopoldne je šel neki tovariš na poveljstvo CP na Opčinah, kjer pa so zahtevali potrdilo o plačilu nekih davščin in dovoljenje lastnika zgradbe, kjer se bo slavnost vršila. Dalje, da se je treba dogovoriti z gasilci, a «cko postave» bo že naknadno poslalo svoj račun za «vzdrževanje reda in miru»...

Nadalje je policija zahtevala, da mora biti prošnja vložena v štirih izvodih in ne v dveh, kakor je to bil do sedaj običaj. Od kdaj obstoja ta nova odredba in kje je bila objavljena, tovarišu ni bilo znano in mu tudi — ni moglo biti znano, kajti pozneje je izvedel, da so to odredbo prejeli šele — tistega dne.

Zastopniku ES so rekli, da naj se zvečer zopet oglasi. Ko je tov. zvečer res prišel, je manjkal še podpis nekega gospoda «colonnella». Na prošnjo tovariša, da bi predložili dovoljenje v podpis dotičnemu gospodu, so mu odgovorili, da gospoda ne morejo nadlegovati in naj se ponovno zglasi jutri.

In napočil je tudi tisti — «jutri» ter prinesel končno rešitev prošnje: ples je dovoljen, slovesnost razvitja sindikalne zastave pa ne, ker je to — politično dejanje... Policija je dejala, da je to izjavil oni najvišji gospod, ki je odrekel svoj podpis.

Tako torej. Razvitje sindikalne zastave predstavlja nevarno politično dejanje, ki se ga nikakor ne sme dovoliti!

Ne čudimo se, gospoda! Znano nam je, da tičite do preko glave v politiki, naperjeni proti vsemu, kar diši po pravi demokraciji in ki hoče zatreti vsako ljudsko gibanje. Dejstvo, da vidite nevarnost celo v razvitju sindikalne zastave na vasi, nam dokazuje, da so se gospodje začeli zavedati sile demokratskih množic v Trstu in da se s to silo ni šaliti. Po domače povedano: strah vas je pred to silo, kaj ne?

Tovariš je zavrnil dovoljenje za ples, saj glavno ni bil ples, temveč razvitje zastave. Prav dobro vemo, zakaj nam oblasti tako rade dovoljujejo plese in podobno kramo.

V nedeljo so delegati ES zbrani na ustanovnem občnem zboru enotne organizacije na STO-ju izglasovali posebno protestno resolucijo, ki so jo poslali vojaški upravi.

Resolucija pravi, da je tak postopek izrecno protidemokratičen in tendenčen, ker pripisuje čisto sindikalni manifestaciji političen značaj. S takim postopanjem se krati svoboda sindikalne organizacije. Zato zahtevajo, da naj oblasti ne ovirajo prireditev sindikalnega značaja.

Zaradi pravice in resnične svobode

Izvršni odbor združenja bivših političnih preganjancev v zvezi z obsodbo, ki jo je izreklo višje vojaško sodišče v Trstu proti petim delavcem iz ladjedelnice Sv. Marka brez kakršne koli juridične podlage z ogorčenjem obsoja. Vsi tovariši so stari borci proti fašizmu. Zveza ugotavlja, da je bil tovariš Bonetti že interniran v koncentracijskem taborišču v Buchenwaldu, od koder se je vrnil kot pohabljenec. Metalci bomb pa hodijo še vedno nekaznovani po tržaških ulicah. Zveza bivših političnih preganjancev zahteva, da se razveljavi obsodba ne toliko iz človečanskih razlogov, marveč zaradi pravice in resnične svobode.

Izvršni odbor združenja bivših političnih preganjancev

Volitev delegatov za kongresa SIAU

Danes 21. t. m. bodo volitve delegatov za kongres SIAU ob 20.30 za VI. teren pri Sv. Ivanu v prosvetnem društvu «Škamperle».

Razprava proti gradbenikom

Podjetnik Brischi oproščen

Na zavezniškem sodišču, ki mu predseduje kap. Leaning, je včeraj zjutraj govoril inž. Sonnblicker, ki je bil dodeljen kap. Cockerhamu na uradu za javna dela. Mož se zagovarja v nemščini, zaradi tega ima z njim ogromno dela sodni tolmač, ki mora prevajati iz nemščine v angleščino in v italijanščino. Najprej je inženir opisal svoj življenjepis, nato je sodišče prešlo k zadevi sami. V glavnem je obtoženec govoril o stvari podjetja Capitanio in Navarra. Obtoženec je odbijal vsakršno sodelovanje oziroma krivdo za neurednosti pri oddaji tega dela. Kot inženir pri načelniku oddelka kap. Cockerhama si Sonnblicher ni upal odpreti pisem s ponudbami gradbenikov glede elektrifikacijskih del pri Devinu. Da je podjetje Navarra dobilo to delo, je po obtoženčevih besedah, izposloval predvsem arhitekt Sforzina, ki je predlagal tvrdko Navarro za prevzem teh del. Prav tako je Sonnblicher zanikal, da bi za to uslugo dobil nagrado od tvrdke Navarra. Obtoženih tvrdk Rustio in Sforzo priča na vsak način ni poznal. Pač pa so mu našli dnevnik, v katerem je obtoženec zabeležil, da bo Cocchi (Cockerham) v kratkem odšel iz urada za javna dela, kar pa je žalostna novica. To opazko je Sonnblicher včeraj na dolgo upravičil. Cocchi je bil «spicname» za inž. Cockerhama. Žalostna novica pa je bila zaradi tega, ker se je bal, da bo z odhodom kapitana odletel tudi on iz urada. S tvrdko Navarro pa je stopil v stike šele 12. maja t. l. na lastno željo, ker se je imel pogovoriti zaradi tehničnih sprememb dela pri elektrifikaciji. Na vprašanje, ali bi lahko tudi drugim podjetjem dodelil dela neposredno kot ga je podjetju Navarra, je obtoženec suho odgovoril: Naravno. Ko ga je tožilec Marcucci spraševal o njegovih stikih z gradbeniki, se je pa večkrat inž. Sonnblicher otepal z izgovori, da ne razume zastavljenih vprašanj. Pripomnil je, da je do sedaj razumel samo 30% vse razprave. Čeprav je podjetnik Mazzetti na zaslišanju izjavil, da je dal Cockerhamovemu uradu 40 tisoč lir kot nagrado za dodelitev del v podjetju Aquila in je to tožilec očital obtožencu, je ta to zanikal. Prav za prav, ako bi hoteli verjeti Sonnbliherjevim izjavam, ni on imel v Cockerhamovem uradu nobenega opravka, dasi je bil kot inženir Cockerhamov svetovalec. Seveda mu tožilec kaj takega ni verjel. Razprava je bila odgodena na danes zjutraj.

Obsodbe in oprostitve

na zaključku razprave proti ponarejevalcem živilskih nakaznic

Včeraj zjutraj sta na razpravi proti ponarejevalcem živilskih nakaznic govorila tudi odvetnik Ferruccio in Zennaro. Prvi, ki je branil obtoženca trgovca Bussanja je predlagal sodišču, naj bi ga obsodilo na najnižjo kazen oziroma na plačilo globe. Odvetnik Zennaro, zagovornik obtoženca Contenta, je označil obtoženca kot klasično figuro človeka brez energije, ki so ga drugi prisilili kršiti zakone, za obtoženca, ki je za njega tožilec zahteval 7 let ječe, je branilec predlagal najnižjo kazen. Sodišče pa naj bi upoštevalo olajševalne okoliščine.

Za temi govori se je sodni zbor umaknil na posvetovanje. Šele popoldne je sodišče izreklo to-le sodbo. Obsodijo se: Tranquillini in Gregori na 4 leta in 6 mesecev ječe, 20 tisoč lir globe, poleg tega še na 4 mesece težke ječe in na 10 tisoč lir globe; Fragiacomo na 3 leta in 4 mesece ječe, 22 tisoč lir globe, poleg tega še na 1 mesec zapora in 2 tisoč lir globe; Contento na 1 leto in 15 dni ječe in 5600 lir globe. Nadalje pa sta bila Tranquillini in Gregori obsojena na trajno izgubo državljanskih pravic. Obtoženci Gallini, Gombacci in Debelli pa so bili oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov. Trgovci, ki so pa izkaznice kupovali, so dobili sledeče kazni: Cesar, Potocco, Duselli in Binetti vsak po 4 mesece ječe in 10 tisoč lir globe. Batistuta pa 4 mesece in 5 dni ječe ter 14 tisoč lir globe. Poleg tega pa še vsi na plačilo sodnih stroškov.

Samomor mladeniča

Včeraj ob 9. uri zjutraj so pripeljali v mrtvaško kapelo, kjer bo na razpolago sodnim oblastem, truplo 24-letnega Metlike Romualda iz ul. Sv. Marka 47. Našli so ga na polju «Pavan» blizu ul. Scuole nuove. Mrtvecu so našli v rokah še revolver na šest strelov, v njem pa še en naboj. Vse kaže, da si je pokojni sam vzel življenje.

Ameriški vojak pretepel civilnega policista

V nedeljo zvečer ob 24. uri, ko so zapirali gostilno Suban, ni hotel ven iz gostilne ameriški vojak. Civilnega policista, ki ga je hotel spraviti iz gostilne, pa je ameriški vojak premlatil. Pritekla je še vojaška policija, ki je nasilneža odpeljala. Ranjenemu civilnemu policistu pa je vojaška policija svetovala, naj se javi na glavnemu stanu civilne policije v ul. S. Caterina.

Ne puščajte kovčegov v veži

Gospod Viscosi Narciso iz Pulja, ki stanuje v ul. Petrarca 7, je pred dnevi pustil v veži v ul. Carducci 12 kovčeg s tremi odejami, majico in nekaj perila. Med tem pa so mu neznanci kovčeg odnesli in ga s tem oškodovali za 60 tisoč lir.

Prosek napreduje na prosvetnem polju

Prosvetno društvo na Proseku postaja vedno bolj delavno. Oder prosvetnega doma so obogatili z novo zaveso, ki je stala 65 tisoč

Ob tej priliki so nastopili razni odseki prosvetnega društva. Pevska skupina je zapela več lepih pesmi, dramska skupina pa se je predstavila z žaloigro «Trpini». Da je prireditev tako lepo uspela, se je zahvaliti zlasti voditeljem raznih odsekov. Lep obisk je pokazal, da tudi ljudstvo s hvaležnostjo spremlja delo prosvetnega društva.

KOLEDAR

Torek 21. oktobra
Uršula, Tugomer
Sonce vzhaja ob 6.27, zahaja ob 17.09. Dolžina dneva 10.42.
Jutri 22. oktobra
Kordula, Negomir

Spominski dnevi

1943 preidejo primorski partizani v ofenzivo in zadajajo Nemcem težke izgube pri Sv. Gabrijelu nad Gorico. Istočasno se vrše borbe na črti Idrija-Žiri-Selce.

20.10.1944 sta narodno osvobodilna vojska in Rdeča armada osvobodili Beograd.

Dan sv. Uršule si želje z zelnika spravi, da ti ga vreme Simona in Jude v nič ne pripravi.

Preskrba

Delitev mila. Od danes naprej se bo delilo po 100 gr enotnega mila vsem posestnikom živilskih nakaznic za skupine od 0 do 19 let in preko 65 let na odrezek št. 2. Razdeljevanje bo trajalo do 31. t. m. Cena milu je 356 lir za kg.

Enotni sindikati

Mešana stroka. Vsi delavci, ki so zaposleni pri izdelovanju steklenih izdelkov tvrdk Bratos, Zennaro, Saffir, Pasinati, Cecchin, Schmidt so vabljeni, da se zglase 21. t. m. ob 19.30 v ul. Imbriani 5 zaradi važnih sporočil.

Zavarovalna stroka. V sredo 22. t. m. ob 18.30 bo sestanek te stroke.

Roditeljski sestanek v Dijaškem domu

Uprava slovenskega dijaškega doma v Trstu vabi starše, ki imajo otroke v domu, na prvi roditeljski sestanek v novem šolskem letu ki bo v nedeljo 26. oktobra ob 9. uri dopoldne v prostorih Dijaškega doma ,ul. Buonarroti 31.

Prosvetno društvo «S. Jenko»

ima nocoj ob 20.30 pri «Kraljiču» sestanek s predavanjem. Za tem se bo vršila odborova seja.

Prosvetno društvo Škedenj

javlja, da se napovedani koncert, ki bi se imel vršiti 21. oktobra 1947, ne bo vršil. Preložen je na prihodnji torek 28. t. m.

Šentjakobski pevski zbor «I. Cankar»

Šentjakobski pevski zbor «Ivan Cankar» sporoča, da odpadejo v tem tednu pevske vaje. V sredo 22. t. m. ob 20.30 se bo vršil članski sestanek pevcev v gostilni pri Gregoriju. Ker se bo razpravljalo o važnih zadevah, naj se udeležijo sestanka vsi pevci.

Izlet PD-T. V nedeljo 26. t. m. izlet v Postojno in Predjamo. Odhod ob 7. uri zjutraj iz ul. F. Severo. Vpisi v trgovini Visin v ul. Roma 15. in v čevljarni Pirc, ul. Settefontane 3.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 19. in 20. oktobra se je rodilo 6 otrok, umrlo je 8 ljudi, poroke pa so bile 4.

CERKVENE POROKE: trgovec Kazimir Turk in zasebnica Milena Ukmar, mesar Josip Bissiachi in gospodinjska pomočnica Floriana Frank, agent policije Lucij Sulich in zasebnica Regina Atello, uradnik dr. Mario Clienti in zasebnica Adela Kadlíček.

UMRLI so: 78-letna Olga Weber, 75-letni Anton Martini, 73-letni Emil Bassa, 58-letni Peter Pauli, 22-letni Alojz Putini, 57-letni Egidij Samitz, 10-letna Ada Davier in 10-letni Benito Crevatin.

Zahvala

Vsem, ki ste spremili na poslednji poti našo ljubljeno mamo

Volič Marijo

se iskreno zahvaljujemo.

Žalujoče družine:
Volič, Pumo in Consiglio.

ZAHVALA

Organizacije IV. okraja se zahvaljujejo vsem pevskim zborom, ki so nastopili v Dolini, Skednju in Kolonkovcu 19. t. m. Kljub slabemu vremenu so se odzvali vabilu naših organizacij in s tem pokazali, da se zavedajo pomena njihovega političnega dela. Prav tako se zahvaljujemo vsem godbam, ki so igrale na teh prireditvah in prosti zabavi, ka-

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 16.00: «Dve sestri iz Bostona», Kathryn Grayson in Jane Allyson.
FENICE. 15.00: «Mr. Jekyll in Mr. Hyde», S. Tracy, I. Bergman.
SUPERCINEMA. 14.00: «Suez», Tyrone Power, Loretta Young, Annabella.
KINO OB MORJU. 16.00: «Baltik se brani». Sovjetski film o obrambi Leningrada.
FILODRAMMATICO. 15.45: «Zgubljeni dnevi», Ray Milland in Jane Wyman.
ALABARDA. 16.00: «Tekmeci», P. Lane, G. Brent, B. Cabot.
GARIBALDI. 15.30: «Uporni otroci», Jackie Cooper in Gale Storm.
ODEON. 15.30: «Zapad», Bette Davis in Georg Brent.
CENTRALE. 15.00: «Neprijatelji postave», O' Brien.
ITALIA. 16.00: «Ta naša ljubezen», Merle Oberon in Charles Korvin.
IMPERO. 15.30: «Nedokončana», življenjski roman glasbenega genija Franca Schuberta. Alan Curtis in Ilona Massey.
NOVO CINE. 16.00: «Izgubljeno mesto».
IDEALE. 16.00: «Grešna pota», C. Ninchi.
MARCONI. 16.00: «Zbogom lepota!», A. Sherley.

• • •

KINO NABREŽINI. Sreda: «Medved» sovjetski film ter ruski dokumentarij «Posnetek iz živalskega življenja».

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Triest no

MALI OGLASI

OSEBNI AVTO 1100 v najboljšem stanju prodam. Garaža ul. Zovenzoni 5.

UNIVERZITETNI STUDENT s dobro službo in velikimi načrti želi znanja z inteligentnim, simpatičnim dekletom. Resne dopise poslati s sliko na upravo «Primorskega dnevnika» pod šifro «Ali boš z menoj». Diskrecija zajamčena. Slika bo vrnjena.

Boj proti draginji

V borbi proti naraščajoči draginji je skupina trgovcev z uspehom prišla na zamisel, prodajati ženske obleke kostime (suknjič in krilo) iz odlične najboljše tkanine po 4300 lir — čeprav je dejansko vredna 12.000 lir. Prvo količino teh oblek so razprodali v nekaj dneh. Da bi čim večje plasti potrošnikov bile deležne te ugodnosti, bo prihodnja količina kostimov na razpolago večjemu številu tvrdk. Prodajali bodo P. Cepar, ul. Udine 36, trgovina Mica ul. Ghega 13 G. Fon, ul. S. Sebastiano, G. Montanelli ulica Pascoli 24, R. Furlani, ul. Istria 74, «Al buon mercato» ul. Caprin 14, Bearzzotti, ul. Sonnino 4, Tolentinoul. 30oktobra 5, La Blocchista tessile ul. Madonnina 8, D'Ambrogio ul. Giulia 15. Zaradi omejenega števila kostimov naj potrošniki pohite z nakupom.

1.000 krznenih plaščev

iz prvovrstnih janjčjih kož ter izdelanih po najnovejših modelih bo v času od 21. do 30. t. m. dala v prodajo tvrdka

KRZNARSTVO ZILIOTTO
UL. TRENTO 11 - TELEFON 29374 - TRST

PO IZJEMNI CENI

LIR 25.000

KRZNARSTVO ZILIOTTO Vas vabi na neobvezen obisk, ki Vam bo nudil možnost, da spoznate kakovosti naših krznenih plaščev in se prepričate, da je objavljena prodaja res izjemna.

Dober krompir rožnik

poreklom iz bivše cone B in po zmerni ceni boste našli pri tvrdki

ZADRUŽNI KONZORCIJ TRGOVCEV

z živili za Trst in okolico.

VIA TORREBIANCA 27-a TELEFON 3206

FIZKULTURA

Ponziana Lj.-Lokomotiva 3:0

Presenetljiva zmaga tržaškega moštva

5000-glava množica je včeraj prisostvovala zadnjemu kolu jugoslovanskega nogometnega prvenstva. Dasi je kot favorit veljala zagrebška Lokomotiva, ki se je proslavila s svojo zmago nad Dinamom, je v nedeljo v igri proti Lj. Ponziane odpovedala. Že v prvem polčasu je napad Zagrebčanov popolnoma odpovedal, zato se je tem bolj osredotočila obramba. Tako se je prvi polčas končal s stalnimi napadi Lj. Ponziane. Prvi gol, ki ga je zabil Stivoli, je bil jasen znak, da si je tržaška enajstorica zagotovila premoč, temboli pa ker gostje niso mogli započeti pravega protinapada. Čeprav je bila zmaga s tem več kot gotova, ni nihče pričakoval, da bo tako visoka. Svojo zmago si je tržaška enajstorica v resnici zaslužila. Ne vemo, katerega od igralcev bi pohvalili, kajti vsi so stoodstotno rešili svojo nalogo. Predvsem pa so se izkazali Carlin, Tomasini in Stivoli, slednji se je v marsičem izboljšal. Med napadalci sta se novinca Colombin in Pertotti odlično izkazala. Lj. Ponziane so nastopili v sledeči postavi: Parola, Corbetto II., Valcareggi, Benvenuti, Carlin, Tramarin, Tomasini, Stivoli, Maluta, Pertotti, Colombin. — Lokomotiva pa: Zmara, Kolakovič, Kukulj, Žerjav, Andreček, Ajbelj, Zigmund, Blažetič, Kolakovič II., Melnak in Conč. Sodnik: Podubski.

Izidi nogometnih tekem za prvenstvo STO-ja

Skedenj-Nabrežina 10:1
Sv. Ana-Rojan 1:0
Ponziana-Umag 0:0
Tov. Strojev-Milje 2:0
Magdalena-Aurora 6:1
Izola-Costalunga 1:0
Dreher-Montebello 0-0

Lestvice

Izola	2	2	0	0	6 0	4
Tovarna strojev	2	2	0	0	5 0	4
Sv. Ana	2	2	0	0	4 0	4
Skedenj	2	2	0	0	16 2	4
Magdalena	2	2	0	0	7 1	4
Dreher	2	1	1	0	5 0	3
Piran	1	1	0	0	1 0	2
Costalunga	2	1	0	1	2 1	2
Montebello	2	0	1	1	1 6	1
Ponziana	2	0	1	1	0 1	1
Umag	2	0	1	1	0 3	1
Aurora	2	0	0	2	1 3	0
Nabrežina	2	0	0	2	1 13	0
Milje	2	0	0	2	0 3	0
Pristaniščniki	1	0	0	1	0 5	0
Rojan	2	0	0	2	0 6	0

Košarkarji

Današnji spored je sledeč: na igrišču Delavske športne enotnosti Čermelj A in B ob 19.30; Greta-EKA ob 20.30; Tovarna strojev-Izola ob 21.30.

Metalac (Zagreb)-Dinamo (Pančevo) 2:1 (2:1)

V prvenstveni nogometni tekmi II. zvezne lige je zagrebško moštvo premagalo pančevski Dinamo po obojestranski slabi igri z rezultatom 2:1. Tekmi je prisostvovalo 1500 gledalcev. V predtekmi je mladinska reprezentanca Splita premagala mladinsko reprezentanco Zagreba z rezultatom 3:1.

Jugoslavija-Poljska 7:1 (7:0)

Na stadionu CDJA v Beogradu je bila odigrana prijateljska nogometna tekma med moštvi bratskih slovanskih držav Jugoslavije in Poljske. Zmagala je reprezentanca Jugoslavije s 7:1 (7:0). Sodil je romunski sodnik Iliescu. Gole so zabili: Jezerkič 4, Bobek 2 in Mitič 1. Edini gol so dosegli Poljaki v 32. minuti drugega polčasa po zaslugi levega krila Czeslika.

Rezultati italijanskega nogometnega prvenstva

Milan-Bologna 2:1
Sampdoria-Atalanta 1:0
Bari-Salernitana 0:0
Triestina-Juventus 1:0
Napoli-Vicenza 1:1
Alessandria-Livorno 1:0
Torino-Pro Patria 2:0
Modena-Genoa 3:2
Lucchese-Fiorentina 1:0
Lazio-Inter 1:0
Roma je mirovala.

BORIS GORBATOV

HARRY TRUMAN

IV.

In nenadoma ga je neka mogočna roka podprla. Pokazalo se je, da je bil še potreben. Saj je tako udoben, tako poslušen, tako popustljiv! Samo dovoliti mu ne smemo, da bi delal po lastnem preudarku. To mu ne gre od rok. Tem bolje — torej mu lahko naravnost diktiramo.

Tako je našel majhni Missourijec svojega velikega gospodarja.

4.

V očeh kolovodij Wall Streeta je Harry Truman to, kar potrebujejo, prezident, udoben v vsakem pogledu. Brezbarven je? Tem bolje. Torej ga lahko pobarvamo s katero koli barvo. In reakcija ga je takoj pobarvala s svojo barvo — črno. Truman ni borec kakor Roosevelt, ni govornik, ni mislec. Tem bolje. Naj ga vodijo Vandenberg, Byrnes, Dulles in Hoover, govore pa naj mu piše Clark Clifford, mladenič s svetlimi bujnimi kodri in očmi gledališke zvezde. Truman naj jih samo znosno bere. Tako je postal Harry Truman agent ameriškega imperializma.

12. marca 1947 se je obrnil s poslanico na Kongres o «pomoči» Grčiji in Turčiji. Vandenberg je nemudoma nazval ta program «nacionalna politika največjega pomena», «nova ameriška politika o vsem svetu».

Ameriški imperializem je pokazal svoje čekane.

Vojna je prinesla ameriškim pridobitnikom neverjetne dobičke, ni pa nasitila njihovega apetita. Samo razdražila ga je. Vojna je prinesla hkrati tudi določene spone, omejitve in oslo obveznosti. Prezident ZDA je bil takrat Roosevelt. Zdaj je hotel Wall Street nestrpno vreči raz sebe vse in vsakršne spone, odreči se vsem in vsakršnim obveznostim. Truman je začel poslušno izpolnjevati voljo Wall Streeta.

Ko je vstopil v Belo hišo, je svečano prisegel, da bo zvest Rooseveltovi smeri. Dokončno je prelomil z njim. Obljubljal je, da bo ohranil Rooseveltovo vlado nedotaknjeno. Razgnal jo je. Osnova Rooseveltove politike je bil mir po vojni. Truman je postal netilec nove vojne.

Churchill ni mogel premagati živega Roosevelta, zato je «zavojeval» Trumana.

Pred 124 leti je razglasil prezident ZDA James Monroe: «Ameriko Američanom.» Takrat je bil smisel te doktrine: zavarovati Ameriko pred evropskim vdorom.

Zdaj razglaša Wall Street skozi Trumanova usta novo doktrino: «Ne samo Ameriko, vso zemeljsko oblo Američanom.» To je program vdora v svet.

Žrelo Wall Streeta se je požrešno odprlo.

Prvikrat v zgodovini ZDA je gosto stopila na politično areno soldaščina. Dolar je oblekel uniformo. Državni aparat se je začel militarizirati. Generali so postali diplomati. General Marshall je postal državni tajnik ZDA. Japonski komandira general Mac Arthur. Na Kitajsko je odpotoval «delat red» general Wedemayer. V zapadni Evropi je do sedaj gospodaril general Clay.

ZDA so se začele srdito vmešavati v evropske zadeve. Kolonije jim ne zadostujejo več. Vso zemeljsko oblo bi rade napravile za svojo kolonijo. ZDA pomagajo grškim fašistom, oborožujejo Turke, razvnemajo državljansko vojno na Kitajskem, vzpodbujajo Holandce v Indoneziji, lezejo v Italijo, vmešavajo se v življenje Francije, prete deželam nove demokracije in uprizarjajo gonjo proti Sovjetski zvezi.

In guverner Martin že histerično kriči: «ZDA morajo korakati naprej z atomsko bombo v eni in z znamenjem križa v drugi roki.»

In Harry Truman in papež Pij XII. že izmenjavata poslanice. In poglavar katoliške cerkve blagoslavlja baptista Trumana za novo križarsko vojno.

(Se nadaljuje)